

A NEMZETKÖZI MENEKÜLTJOG - ÁTTEKINTÉS

Nagy Boldizsár előadása a az EU Parlament fordítószolgálatával tartott munkatalálkozón,
2016. április 4-én

© AFP/Getty Images

Zaatari tábor, Jordánia, 2013, szír menekültek,
2013 szeptemberében több mint 120 ezer, 2016: 80 ezer lakos

ása

Rwandaiak, 1994

Koszovóiak, Blace, Macedónia,
1999

Darfuriak, 2004

Sebastião Salgado fényképe:
Etiópia, Koremp tábor 1984,

A CNN jelenti, 2015. augusztus 28

Fleeing war to be left dead in truck

Austria says 71 bodies likely those of Syrians who suffocated

[Tide of death: Migrants' bodies wash in](#) | [One migrant's journey](#) | ['Better bombed in my homeland than die here'](#)

War in peace
Aris Messinis képei
2015 késő októbere <http://neoskosmos.com/news/en/aris-messinis-afp-photographer-blog-refugee-crisis-lesvos>

Szíria, Homsz városa, 2016

<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/drone-footage-reveals-devastation-of-homs-in-syria-as-europes-stance-towards-refugees-hardens-a6849311.html>

FOGALMAK I.

A külföldiek kategóriái (+ belső menekültek)

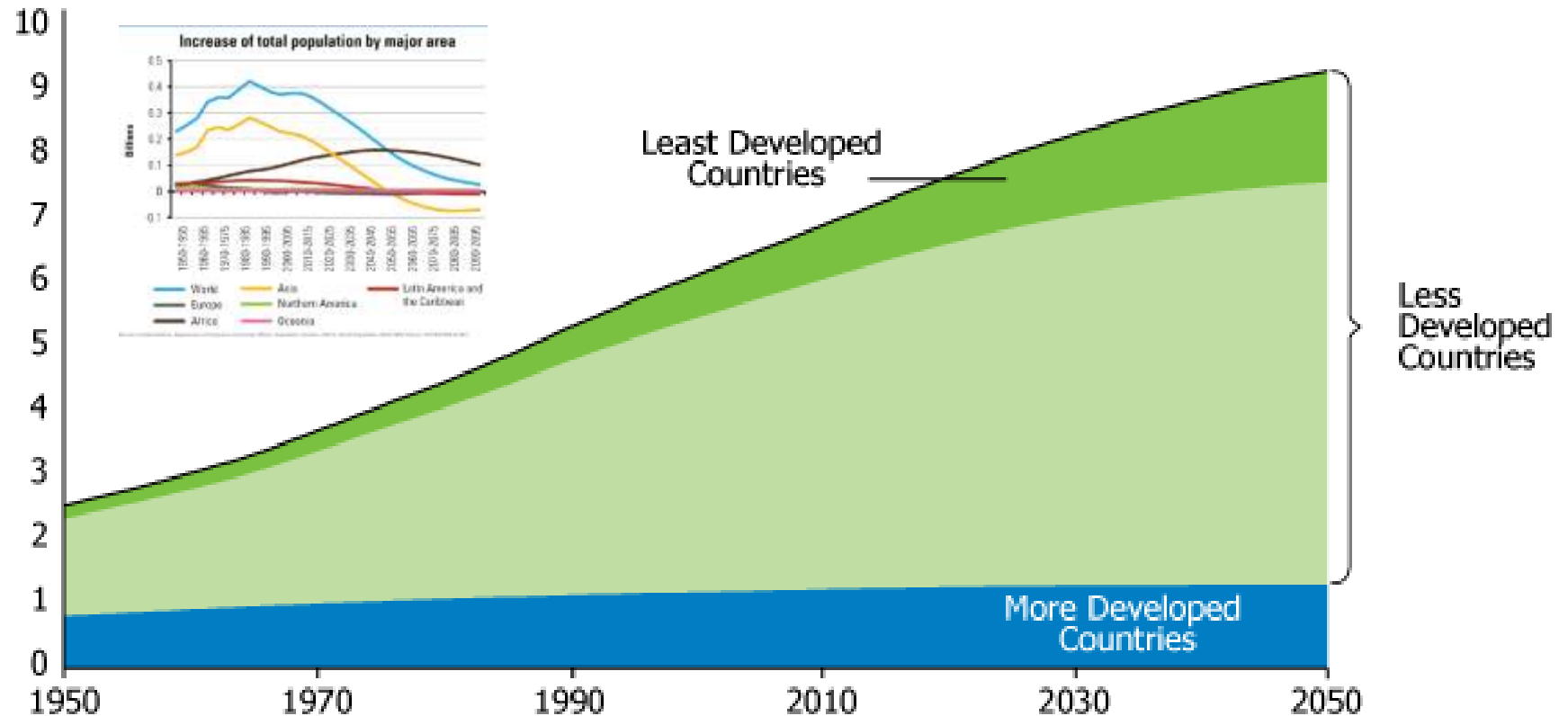
Migráció			
Nemzetközi			Országon belüli
Reguláris	Irreguláris		
A jogszabályoknak megfelelő, egy évnél hosszabb távollét/jelenlét	Engedély nélküli belépés és/vagy jelenlét („Illegális vándorlás”)	Kényszervándorlás	
Munkavállaló, családdegysítő, diák, nyugdíjas, etc. (Regular migrant)	Tartózkodási joggal nem rendelkező (dokumentumok nélküli) külföldi (Undocumented foreigner)	Menekült (Refugee)	Belső menekült (otthonából elűzött) (Internally displaced person, IDP)

STATISZTIKA, NAGYSÁGRENDEK

A népesség megoszlása a fejlődő és a fejlett világ között

Nearly All Future Population Growth Will Be in the World's Less Developed Countries.

Population (billions)

Source: United Nations Population Division, *World Population Prospects: The 2010 Revision*, medium variant (2011).

A migráció nyomás forrása

POPULATION CLOCK, 2015

		WORLD	MORE DEVELOPED COUNTRIES	LESS DEVELOPED COUNTRIES
Population		7,336,435,000	1,254,199,000	6,082,235,000
Births per	Year	145,973,000	13,760,000	132,213,000
	Day	399,926	37,700	362,226
	Minute	278	26	252
Deaths per	Year	57,052,000	12,283,000	44,769,000
	Day	156,306	33,652	122,654
	Minute	109	23	85
Natural increase per	Year	88,921,000	1,477,000	87,444,000
	Day	243,620	4,047	239,573
	Minute	169	3	166
Infant deaths per	Year	5,351,000	73,000	5,278,000
	Day	14,660	201	14,459
	Minute	10	0.1	10

Etiópia – Magyarország 470 : 1 a megadott védelem tekintetében

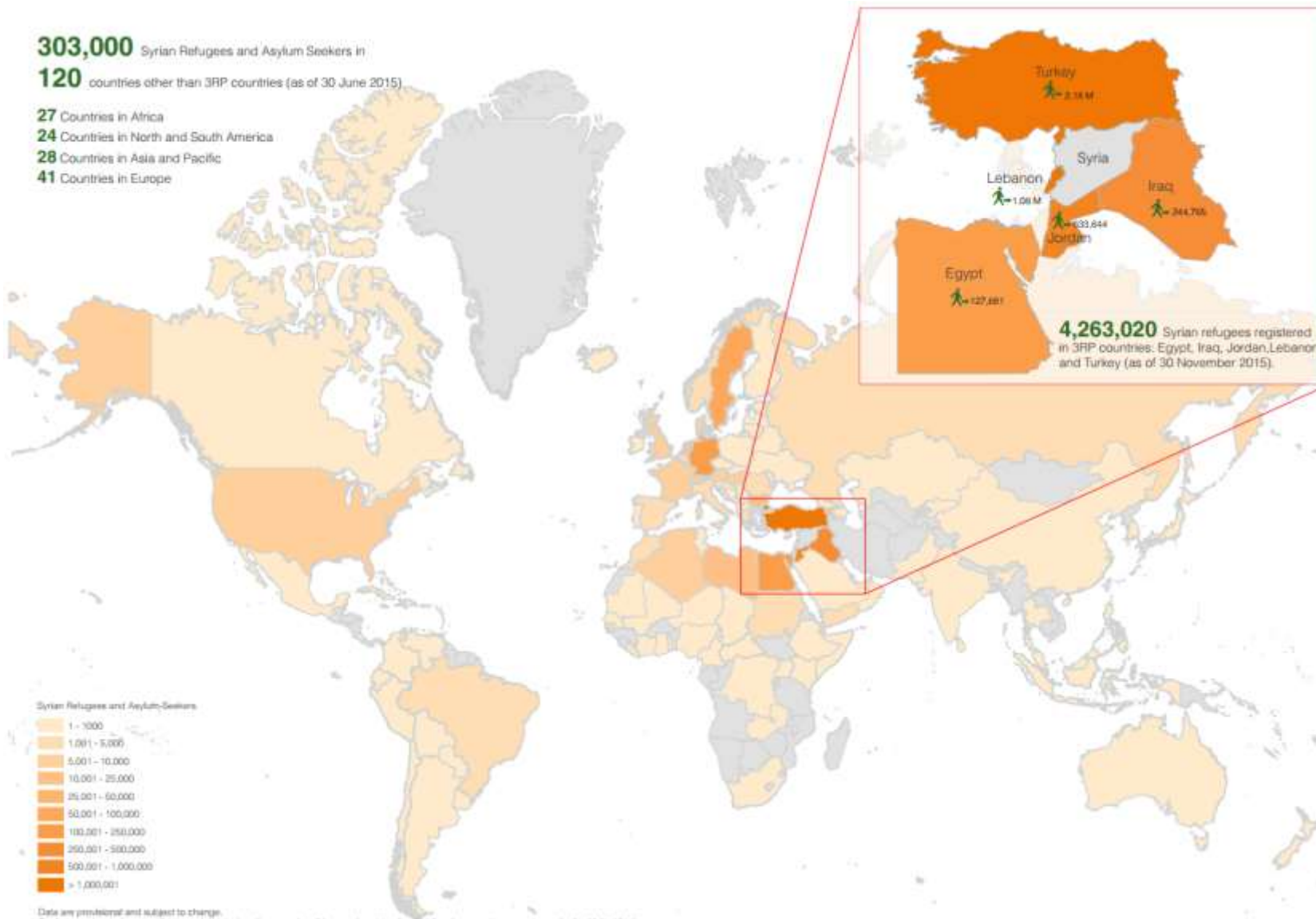
Etiópia 2014-ben **235,800** személyt ismert el **menekültként**, mintegy **465.szörer** annyit, mint **Magyarország 2015-ben** (508). Legtöbbben Dél-Szudánból mentek (188,500), majd Eritrea (40,000) és Szomália (6,300) következett a sorban.

Etiópia kb. 700 000 menekültnek ad otthont,
Magyarország kb.. 3 000-nek

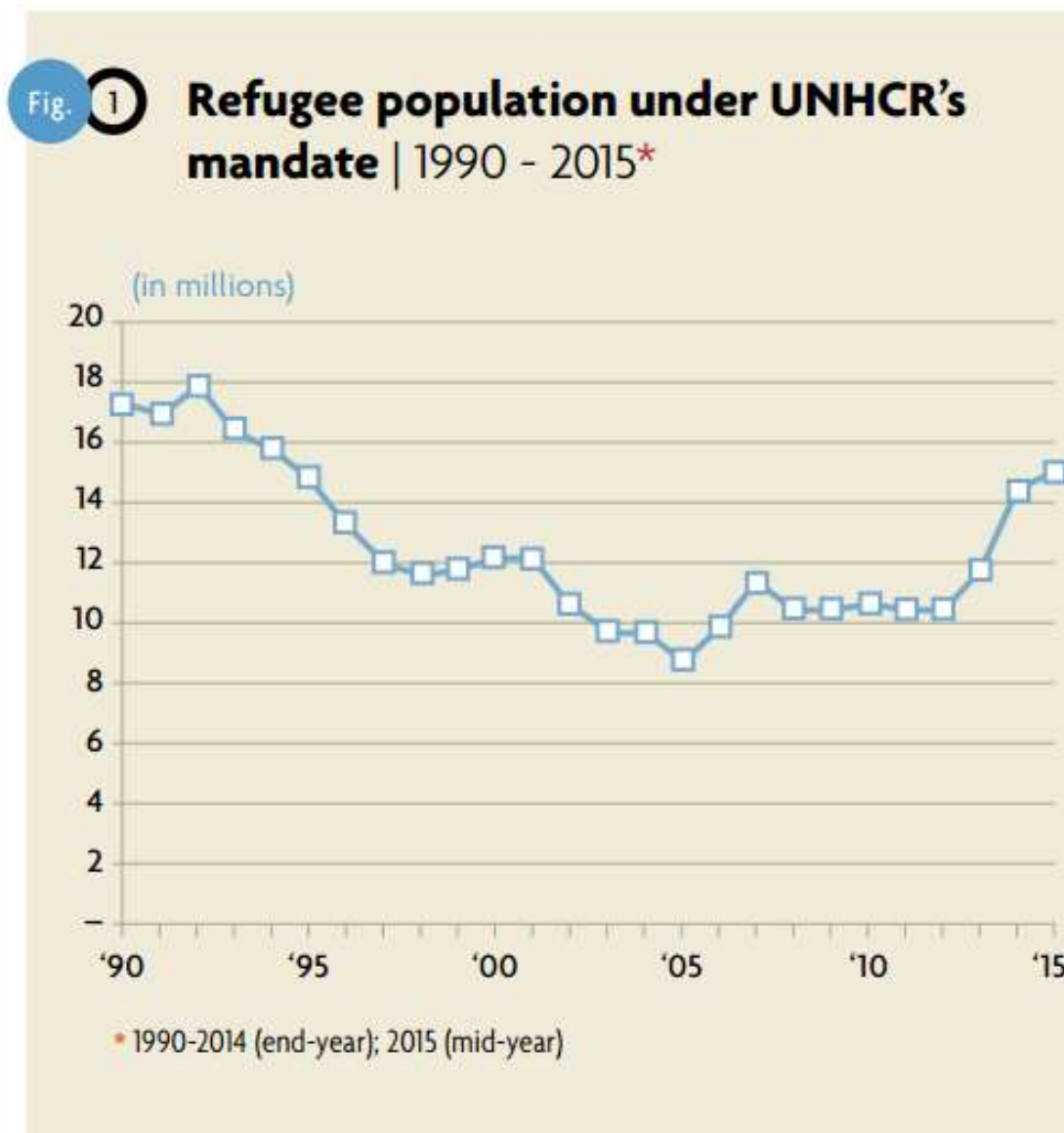
SZÍRIA!!!!

303,000 Syrian Refugees and Asylum Seekers in
120 countries other than 3RP countries (as of 30 June 2015)

- 27** Countries in Africa
- 24** Countries in North and South America
- 28** Countries in Asia and Pacific
- 41** Countries in Europe

A UNHCR MANDÁTUMÁBA TARTOZÓ MENEKÜLTEK ÁLLOMÁNYA

Source: UNHCR: Mid-year trends, 2015 (published: December 2015), p. 4
<http://www.unhcr.org/56701b969.html>

Állomány adatok (stock data)

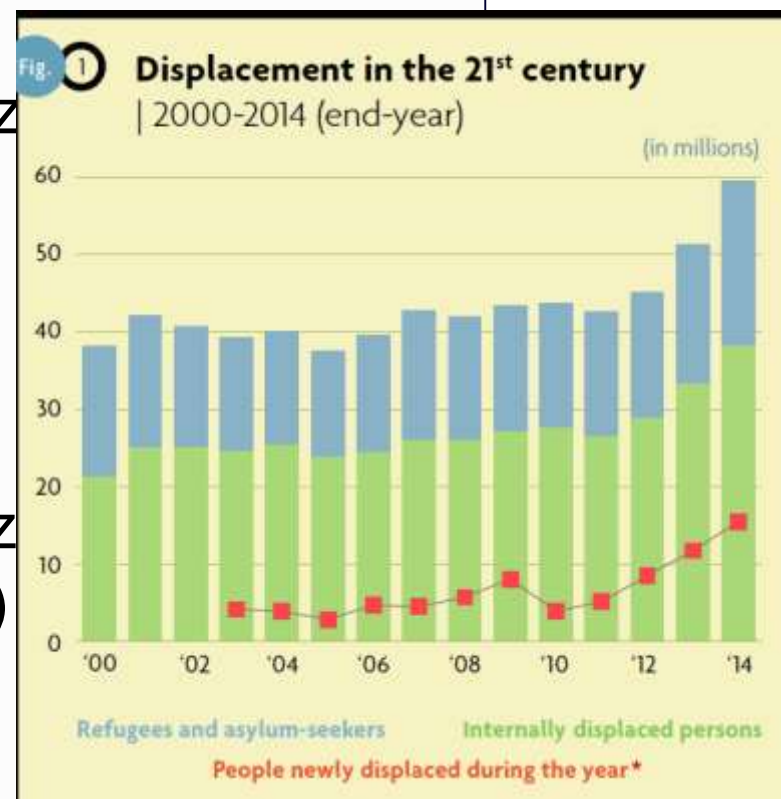
2014 végén

- **59.5 kényszervándor** élt a világon
 - **19,5 millió menekült**, ebből **5,1 millió palesztin**, **14,4 millió** egyéb
 - **38,2 millió belső menekült** (országán belül biztonságot kereső)
 - **1,8 millió kérelmező** (menekülő)
- A UNHCR –hatáskörébe tartozó **14,4 millió** menekült **86 %-a (12,2 millió)** a **kevésbé fejlett** világban élt, a **fejlett országok 2 millió** menekültnek (**14 %**) adtak otthont. (20 éve 70:30 volt az arány)
- Ezen menekültek **51 %-a 18 év alatti**

Fő adatok, 2014, folyamatok (flow data)

2014 során

- Összesen **13,9 millió** ember kényszerült menekülni. Közülük **11 millió belső** menekült lett, **2,9 millió** átlépett egy **nemzetközi** határt.
- Napi átlagban **42.500** embernek kell menekülnie (2010-ben ez a szám: 10 900)
- **1,7 millió egyéni** menekült státusz iránti **kérelmet** nyújtottak be
- **105 200** menekültet **telepítettek** át az első védelmet nyújtó országból másik államba
- **126.800** tért **haza** (Az elmúlt húsz évben mindösszesen 18,2 millió)

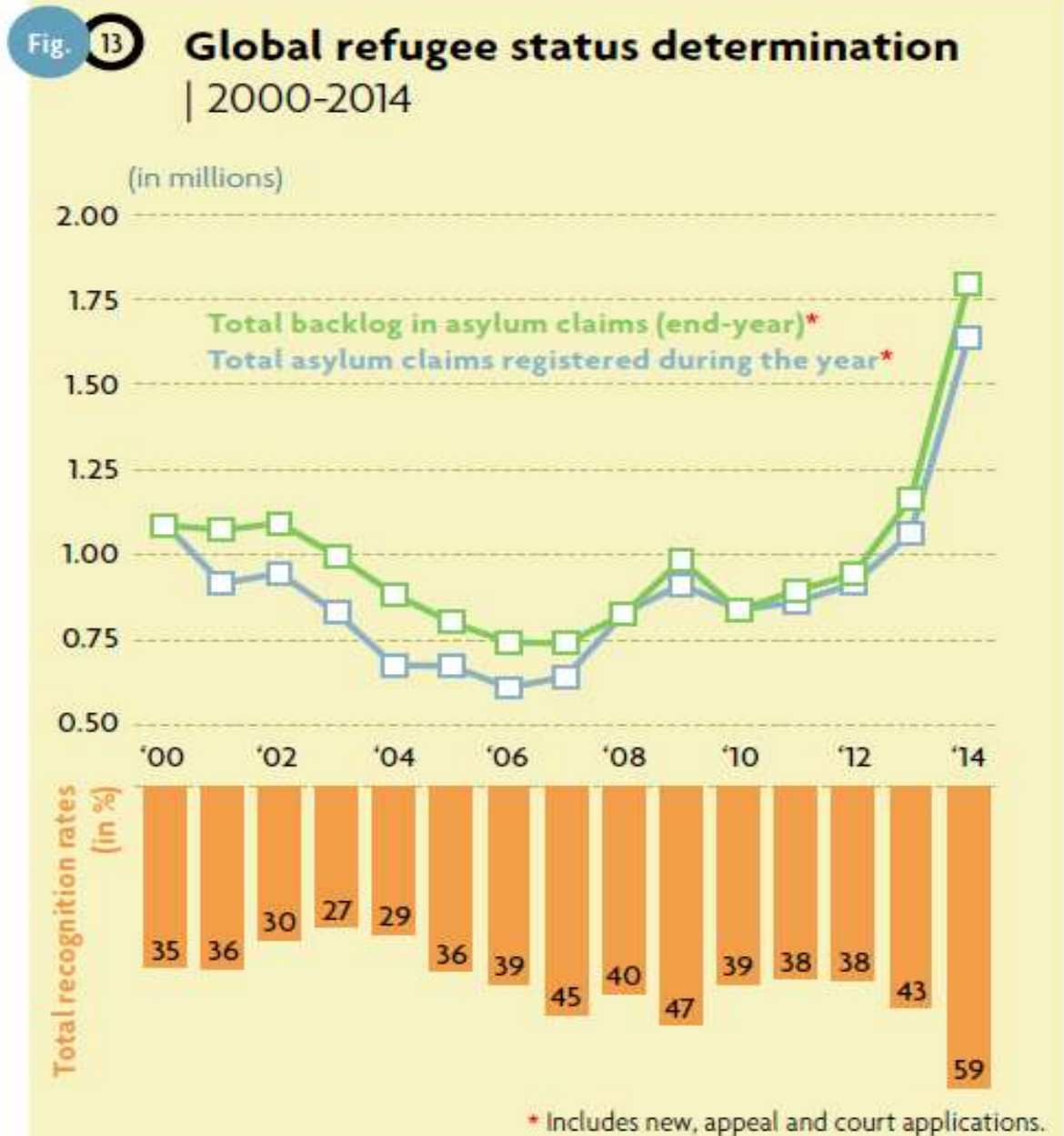

Beadott kérelmek és elismerési arányok

2000 és 2012 között évente **0,6 és 1,0 millió közötti** kérelmet adtak be.

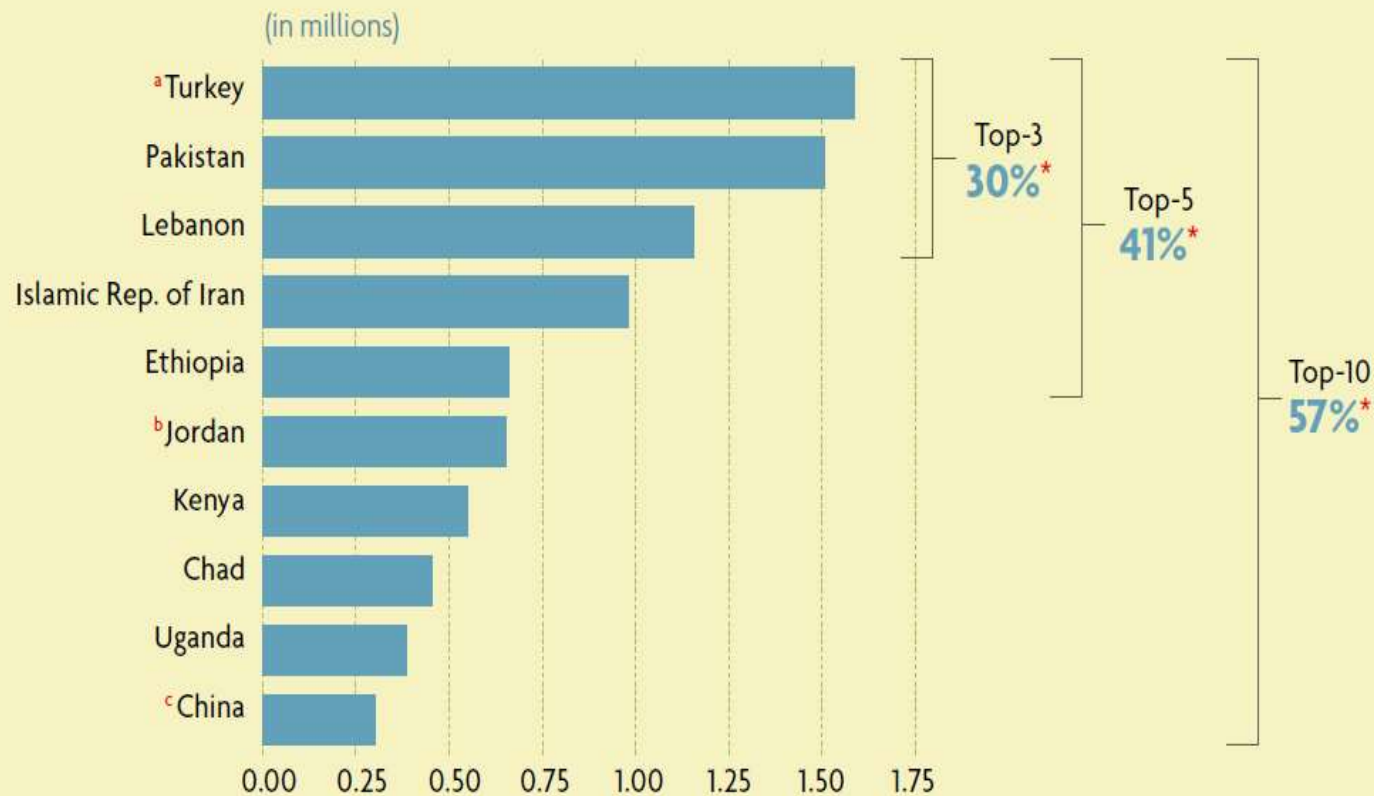
Az **elismerési arány** az érdemi döntéseken belül **27% és 47 %** között volt

2014-ben a kérelmek száma **1,7** millióra ugrott, az **elismerési arány 59 %-ra** nőtt

Állomány adatok – a legnagyobb befogadók % - a világ teljes menekült népességéből

Fig. 3 Major refugee-hosting countries | end-2014

* Reflects proportion out of global number of refugees at end-2014.

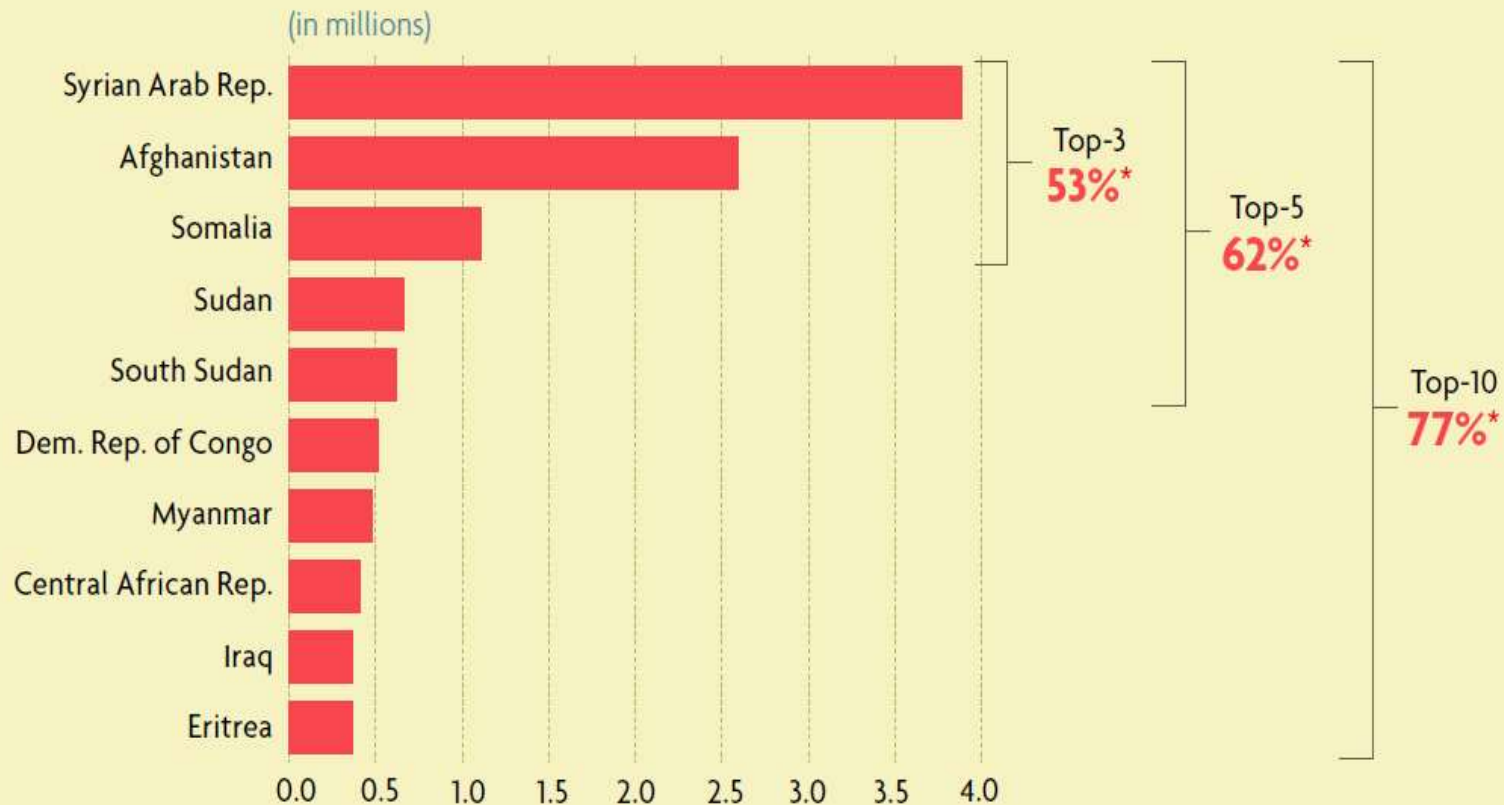
^a Refugee figure for Syrians in Turkey is a Government estimate.

^b Includes 29,300 Iraqi refugees registered with UNHCR in Jordan. The Government estimates the number of Iraqis at 400,000 individuals at the end of March 2015. This includes refugees and other categories of Iraqis.

^c The 300,000 Vietnamese refugees are well integrated and in practice receive protection from the Government of China.

Állomány adatok - a fő kibocsátó országok

Fig. 4 Major source countries of refugees | end-2014

* Reflects proportion out of global number of refugees at end-2014.

Nyers statisztika – származási országok, 2015

	Q4 2014			Q1 2015			Q2 2015			Q3 2015			Q4 2015			Q4 2015	Change in %		
	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.		between Q3 2015 and Q4 2015	between Q4 2014 and Q4 2015	Last 12 months
Non-EU	62 945	58 690	62 780	61 450	66 150	61 940	59 085	68 090	90 140	116 200	141 250	165 305	167 060	154 605	104 360	426 025	1	131	1 255 640
Syria - (SY)	14 855	13 185	12 375	11 745	8 925	10 285	11 400	13 230	20 845	31 575	48 825	60 815	58 730	51 985	34 415	145 130	3	259	362 775
Afghanistan - (AF)	4 305	4 220	5 555	4 680	4 205	4 380	5 540	8 995	12 975	18 360	19 340	20 505	26 295	33 850	19 110	79 255	36	463	178 230
Iraq - (IQ)	2 040	2 040	1 840	2 315	2 455	3 155	3 570	4 615	6 330	8 090	11 920	25 495	24 665	17 755	11 165	53 585	18	805	121 535
Iran - (IR)	1 090	945	850	840	680	760	1 005	985	1 165	1 390	1 650	2 480	4 675	5 975	3 755	14 405	161	399	25 360
Albania - (AL)	1 295	1 595	1 610	2 165	2 335	3 660	5 470	5 620	6 655	8 960	9 345	8 270	6 280	4 340	2 830	13 450	-49	199	65 935
Pakistan - (PK)	2 130	1 875	1 720	1 735	1 690	1 920	2 230	2 690	3 960	6 655	9 370	5 320	3 930	3 890	3 015	10 835	-49	89	46 400
Stateless	1 960	1 525	1 270	875	530	405	545	845	1 265	1 410	1 610	2 640	3 690	3 510	1 620	8 815	56	85	18 940
Eritrea - (ER)	3 265	2 275	1 490	1 375	930	1 045	1 570	3 595	4 210	4 255	4 385	3 580	4 360	2 175	1 615	8 150	-33	16	33 095
Nigeria - (NG)	2 355	1 665	1 710	1 470	1 455	1 385	1 465	2 180	2 580	3 675	3 610	4 075	3 380	2 760	1 890	8 025	-29	40	29 915
Russia - (RU)	1 220	1 125	1 160	1 095	1 115	1 045	1 095	1 090	1 465	1 475	1 900	2 365	2 295	1 830	1 615	5 740	0	64	18 385
Bangladesh - (BD)	1 760	1 140	1 115	835	705	825	745	935	1 145	1 930	3 560	2 195	1 830	1 590	1 395	4 815	-37	20	17 695
Ukraine - (UA)	2 170	1 820	1 440	1 345	1 800	1 980	2 025	1 665	2 085	1 770	1 470	1 925	1 715	1 695	1 345	4 755	-8	-12	20 830
Somalia - (SO)	1 305	1 095	1 070	1 095	1 185	1 310	1 365	2 085	2 030	2 105	1 915	2 035	1 865	1 550	1 040	4 455	-26	28	19 575
Sudan - (SD)	720	530	515	370	365	450	425	650	915	1 770	1 470	1 270	1 205	835	1 185	3 225	-28	82	10 910
Gambia - (GM)	1 345	1 005	1 180	1 055	1 040	1 025	800	915	1 025	1 140	1 200	1 205	1 360	850	600	2 805	-21	-21	12 205
Kosovo - (XK)	3 540	7 495	13 075	13 850	22 470	12 550	5 320	2 690	2 260	1 995	1 365	1 640	1 110	760	870	2 740	-45	-89	66 885
Serbia - (RS)	2 320	2 380	2 310	2 345	2 135	2 015	1 725	1 655	1 630	1 775	1 610	1 505	1 130	1 005	565	2 700	-45	-61	19 090
MK - (MK)	705	695	530	650	670	910	710	850	1 195	1 495	1 050	990	880	770	370	2 020	-43	5	10 545
Mali - (ML)	1 315	865	645	600	620	790	520	620	600	755	815	970	840	745	435	2 020	-21	-28	8 315
Algeria - (DZ)	615	510	470	475	480	630	665	760	875	540	620	555	725	660	630	2 015	17	26	7 620
Morocco - (MA)	365	320	310	355	320	405	425	425	470	335	350	430	455	685	780	1 915	72	92	5 430
Senegal - (SN)	730	695	605	680	800	805	665	665	685	900	955	945	775	575	430	1 780	-37	-12	8 880
Georgia - (GE)	720	590	565	545	455	525	530	510	710	505	425	640	585	640	500	1 720	10	-8	6 560
Ethiopia - (ET)	320	280	225	285	180	200	265	430	720	610	555	545	680	545	455	1 685	-2	104	5 475
Lebanon - (LB)	175	115	115	130	125	115	130	90	140	110	110	240	460	735	455	1 655	259	302	2 840
China - (CN)	485	320	400	395	460	430	425	455	535	400	430	535	705	545	375	1 630	19	35	5 695
CD - (CD)	470	395	485	405	460	430	475	415	500	490	445	530	550	500	525	1 575	8	17	5 720
Guinea - (GN)	445	345	380	325	340	460	400	375	460	535	445	595	615	475	455	1 540	-3	31	5 480
Ghana - (GH)	540	470	355	275	230	270	260	405	415	685	650	895	675	505	305	1 490	-33	9	5 570
Ivory Coast - (CI)	375	375	290	285	350	430	430	415	520	565	540	670	555	440	380	1 375	-22	33	5 575
Other (non-EU)	8 015	6 800	7 105	6 860	6 625	7 355	6 895	7 240	9 785	9 940	9 300	9 450	10 050	10 440	10 225	30 720	7	40	104 170

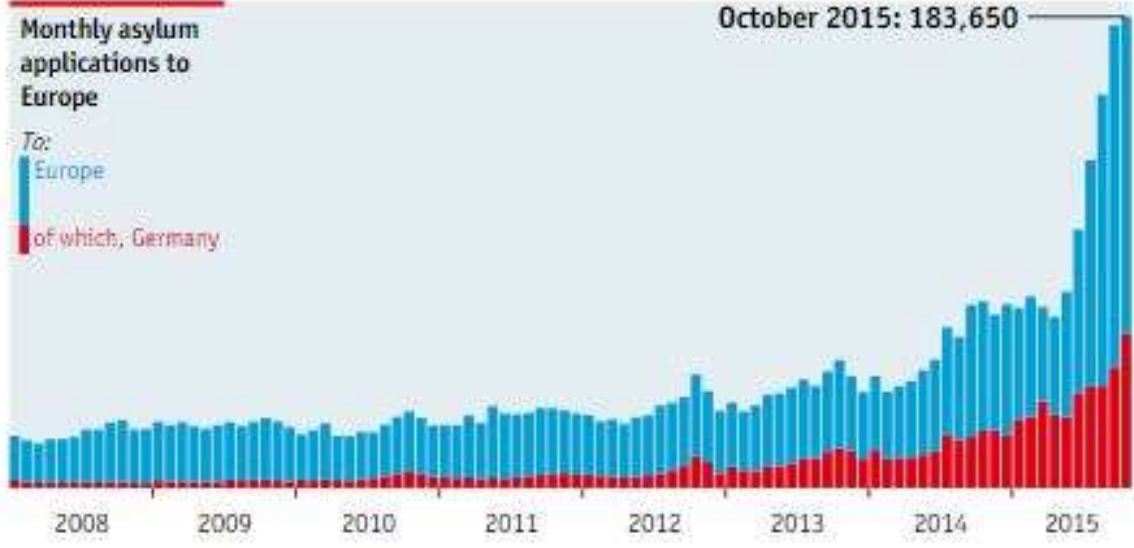
Countries selected here are those with the highest number of asylum applicants registered during Q4 2015

Nyers statisztika – célországok az EU-ban 2015

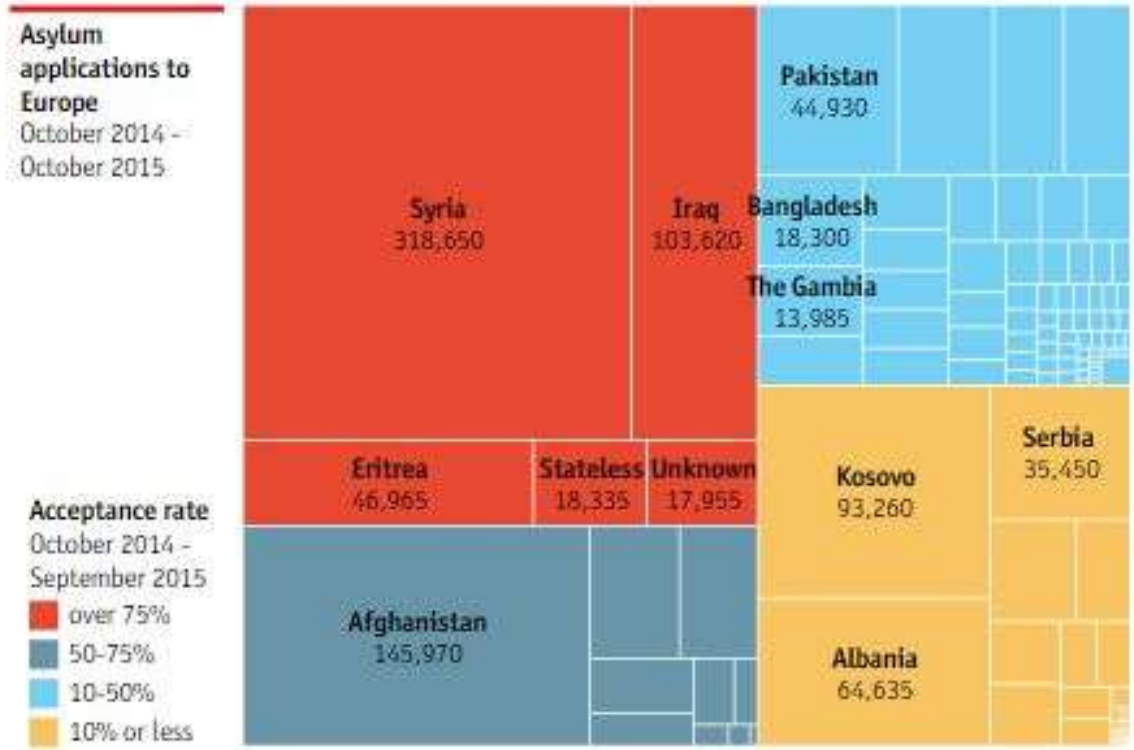
	Q4 2014			Q1 2015			Q2 2015			Q3 2015			Q4 2015			Q4 2015	Change in %		Applicants per million population ⁽¹⁾ Q4 2015	Last 12 months
	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.		between Q3 2015 and Q4 2015	between Q4 2014 and Q4 2015		
EU-28	69 195	64 860	69 180	67 960	72 555	68 455	64 760	72 960	95 710	122 370	146 990	170 710	171 785	158 595	108 710	439 090	0	116	865	1 321 560
Belgium	2 275	1 895	2 205	1 715	1 640	1 745	1 620	2 095	2 880	3 590	5 585	6 830	6 020	5 725	5 220	16 970	6	166	1 505	44 660
Bulgaria	1 430	1 380	1 500	1 070	1 045	1 110	1 130	1 345	1 630	1 870	1 445	2 075	3 545	2 415	1 695	7 655	42	78	1 065	20 365
Czech Republic	120	90	130	125	115	195	130	110	105	100	105	125	130	135	140	405	23	19	40	1 515
Denmark	1 855	1 115	765	640	440	460	555	880	1 090	1 035	1 815	2 690	3 635	5 030	2 670	11 330	104	203	2 000	20 935
Germany	22 250	22 500	20 370	26 875	27 695	33 865	28 720	27 595	37 030	39 825	39 480	47 185	60 355	59 615	48 270	168 240	33	158	2 070	476 510
Estonia	30	10	10	5	15	30	30	10	25	20	10	45	20	10	10	40	-44	-18	30	230
Ireland	130	155	170	215	200	210	265	255	335	290	330	405	265	290	210	765	-26	68	165	3 275
Greece	890	670	955	1 065	1 015	915	980	1 145	1 120	1 235	1 050	1 155	1 045	1 170	1 315	3 530	3	40	325	13 205
Spain	730	640	610	840	860	1 240	1 345	1 065	1 305	1 170	1 045	1 425	1 490	1 765	1 230	4 485	23	126	95	14 780
France	6 110	4 945	5 835	4 440	5 630	6 090	5 650	4 745	5 600	5 735	5 580	7 370	8 060	7 370	9 485	24 915	33	48	375	75 750
Croatia	45	30	25	25	25	15	15	10	10	10	10	25	25	20	15	60	36	-39	15	210
Italy	8 980	6 865	5 660	4 785	5 140	5 505	4 590	5 180	5 335	8 610	8 825	11 195	10 440	8 365	6 115	24 925	-13	16	410	84 085
Cyprus	205	150	140	165	140	165	165	135	150	165	125	350	240	260	205	705	10	42	830	2 265
Latvia	30	15	30	15	15	15	25	35	50	30	20	45	70	10	5	85	-9	11	40	330
Lithuania	35	70	75	30	30	15	25	25	10	35	35	25	35	25	30	85	-8	-54	30	315
Luxembourg	130	120	85	90	95	105	80	95	105	115	190	380	385	425	440	1 250	84	275	2 225	2 505
Hungary	5 425	9 130	14 075	11 925	16 695	4 925	6 690	9 970	16 580	31 285	47 095	30 795	615	325	230	1 170	-99	-96	120	177 135
Malta	135	80	120	95	170	130	115	180	120	145	130	175	235	195	160	590	33	76	1 380	1 845
Netherlands	2 245	1 450	1 455	1 055	955	990	1 320	2 370	3 060	3 140	5 470	6 620	10 120	6 360	3 515	19 995	31	288	1 185	44 970
Austria	3 155	3 690	4 200	4 030	3 255	2 920	4 040	6 390	7 675	8 790	8 795	10 780	12 275	11 930	7 280	31 485	11	185	3 670	88 160
Poland	815	680	645	610	600	630	750	680	860	1 145	1 375	1 690	1 430	1 270	1 145	3 845	-9	80	100	12 190
Portugal	40	60	40	40	80	60	80	80	90	70	75	70	70	65	75	205	-6	46	20	850
Romania	195	80	100	105	80	165	210	90	85	90	110	80	90	85	65	240	-13	-36	10	1 260
Slovenia	40	15	40	15	15	25	15	15	15	10	20	40	25	45	35	105	47	12	50	275
Slovakia	30	40	45	15	10	35	10	25	10	10	10	10	15	15	160	190	533	65	35	330
Finland	410	325	405	305	325	355	340	515	770	1 480	2 890	10 815	7 005	5 715	1 830	14 550	-4	1 178	2 660	32 345
Sweden	8 175	5 995	6 945	4 890	4 045	4 105	3 915	5 375	6 610	8 060	11 725	24 260	39 055	36 585	13 830	89 470	103	324	9 180	162 450
United Kingdom	3 290	2 655	2 550	2 770	2 230	2 430	1 950	2 555	3 055	4 305	3 645	4 055	5 095	3 385	3 320	11 800	-2	39	180	38 800
Iceland	25	5	35	15	15	10	15	5	20	20	45	60	55	45	35	135	5	116	415	345
Liechtenstein	5	5	10	5	0	10	5	15	20	10	10	35	20	10	15	45	-20	144	1 180	150
Norway	1 045	870	770	595	530	535	580	1 225	1 145	1 395	2 330	4 935	8 660	8 155	1 030	17 850	106	566	3 455	31 110
Switzerland	2 380	1 675	1 510	1 560	1 415	1 490	1 375	2 195	3 800	3 895	3 890	4 540	4 745	5 680	4 865	15 290	24	175	1 855	39 445

⁽¹⁾ Relative to population as of 1st of January 2015

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/extensions/EurostatPDFGenerator/getfile.php?file=193.225.200.93_1459254533_99.pdf

Sokéves trend, EU

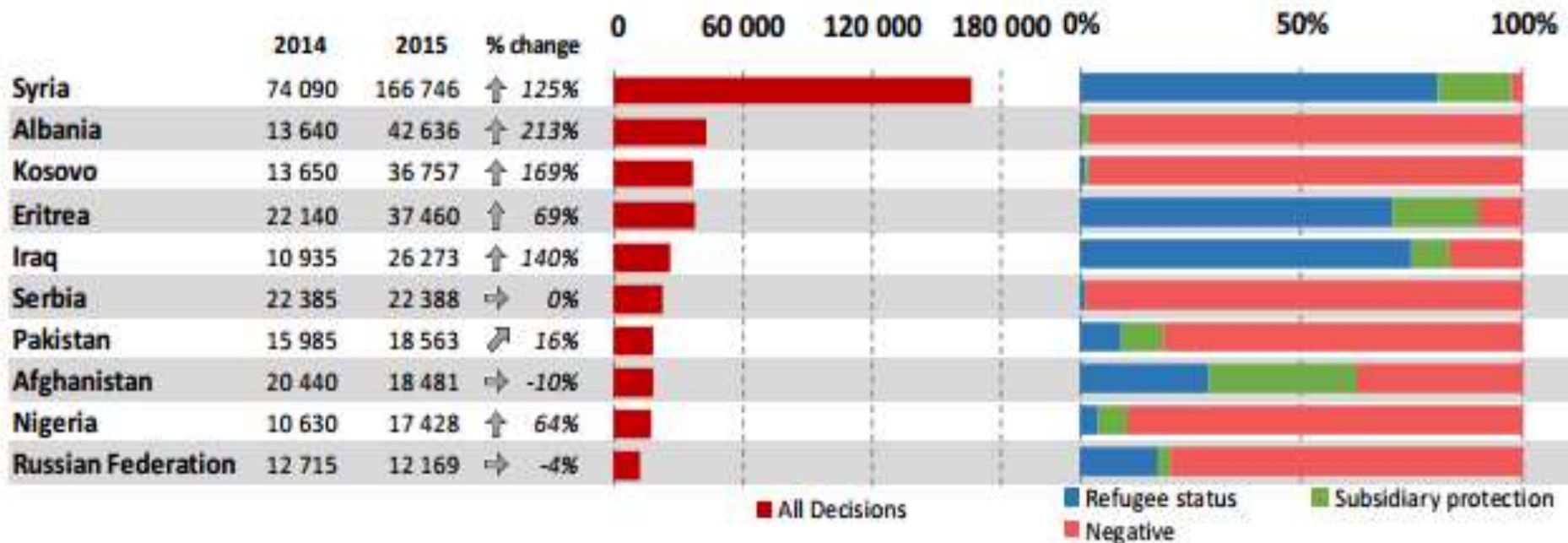

2014 október – 2015 October

Sources: Eurostat; Frontex; *The Economist*

Döntések száma, elismerési arányok, EU

4. Number and type of decisions issued in first instance in EU+ countries

Magyar adatok

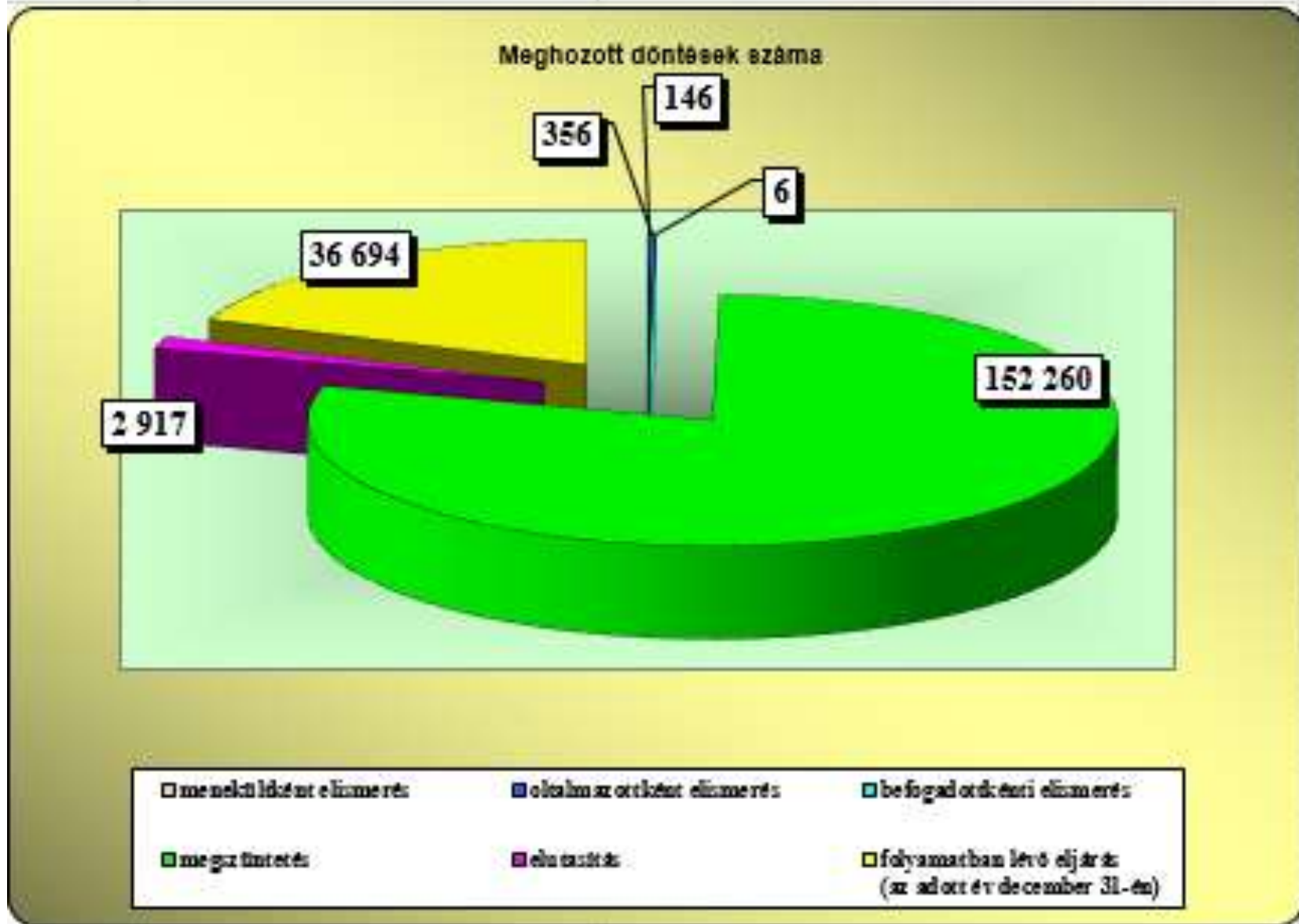
Menedékkérők száma Magyarországon, 2003–2014

A Magyarországra érkezett menedékkérők száma a belépés módja szerint

Fonás: Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal / MTVA Sajtó- és Fótárchívum / MTI | | www.mti.hu

A 2015-ös év fő adatai

KIK A MENEKÜLTEK? MEGHATÁROZÁSOK

Fogalmak, menekültdefiníciók

Genfi Egyezmény

Aki 1951. január 1. előtt történt események következtében

faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti

üldözéstől való megalapozott félelme miatt

az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik,

és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni.

Fogalmak, menekültdefiníciók

Afrikai egyezmény, 1969:

Genf + „aki kénytelen elhagyni szokásos tartózkodási helyét, hogy származási vagy állampolgársági országán kívül keressen menedéket (refuge) a származási, vagy állampolgársági országa egy részében vagy egészében érvényesülő **külső agresszió, megszállás, idegen uralom vagy a közrendet súlyosan megzavaró események miatt**”

Cartagenai nyilatkozat, 1984 :

Genf+ „magába foglalja a menekültek között azokat, akik elmenekültek országukból, mert életüket, biztonságukat vagy szabadságukat az általánossá vált erőszak, idegen agresszió, belső viszály, az **emberi jogok tömeges megsértése** vagy a közrendet súlyosan megzavaró körülmények fenyegették”

Fogalmak, menekültdefiníciók

EU – átmeneti védelem

Átmeneti védelem (2001/55/EK irányelv)

”akiknek el kellett hagyniuk származási országukat, illetve régiójukat, illetve evakuálták őket...és akik az adott országban fennálló helyzet miatt nem képesek biztonságos és tartós feltételek mellett visszatérni, ... különösen olyan személyek, akik:

- i. **fegyveres konfliktus vagy feltartóztathatatlan erőszak** térségéből menekültek el;
- ii. ki vannak téve emberi jogaik rendszeres vagy általános megsértése komoly kockázatának, illetve ennek áldozatai.”

a tömeges beáramlás a lakóhelyükről elűzött olyan személyeknek nagy számban a Közösség területére történő érkezését jelenti, akik egy adott országból vagy földrajzi területről érkeztek, függetlenül attól, hogy spontán vagy támogatott módon, pl. evakuálási program keretében érkeztek-e

Fogalmak, menekültdefiníciók

EU – Kiegészítő védelem

2011/95/EU irányelv a menekült definíció értelmezéséről és a kiegészítő védelemről

2. cikk f) kiegészítő védelemre jogosult személy”: olyan **harmadik országbeli állampolgár** vagy **hontalan személy**, aki **nem minősül menekültnek**, de akivel kapcsolatban **megalapozott okokból azt kell feltételezni**, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén **a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve**; ...és nem tudja vagy az ilyen veszély miatt nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

15. cikk

Súlyos sérelem

Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

- halálbüntetés** kiszabása vagy végrehajtása; vagy
- kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés** alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
- nemzetközi vagy belső **fegyveres konfliktushelyzetekben** felmerülő **megkülönböztetés nélküli erőszak** következtében **polgári személy** életének vagy sértetlenségének **súlyos és egyedi** fenyegetettsége.

„and is unable, or, **owing to such risk**, unwilling to avail himself or herself of the protection of that country; - a hivatalos magyar fordítás („**az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja**”) téves

ALAPELVEK, TARTÓS MEGOLDÁSOK KULCSFOGALMAK

Non-refoulement

A non-refoulement elve széles értelemben azt jelenti, hogy menekültet **nem szabad visszaküldeni** abba az országba, ahol feltehetően **üldözés, másfajta rossz bánásmód vagy kínzás** fenyegeti .

Guy Goodwin-Gill – Jane McAdam: A menekült a nemzetközi jogban,
3. kiadás, OUP, 2007, 201. old.

A NON-REFOULEMENT ELV

Három lehetséges jelentése

(Elismert) menekült
- az országon belül

Menedékkérő
+ menekült

A határon
vagy a
területen belül

Bárki
Bárhol

Öt üldözési ok + kivétel van

Fenyegetettség oka
közömbös + nincs kivétel

Alapelvek I. non-refoulement

1.) A *non-refoulement* vagy visszaküldés és visszafordítás tilalmának elve

Genfi Egyezmény 33. Cikk

1. Egyetlen Szerződő Állam sem utasítja ki vagy küldi vissza ("refouler") **semmilyen módon** a menekültet olyan területek határára, **ahol élete vagy szabadsága** faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai nézetei miatt **lenne veszélyeztetve**.
2. A jelen rendelkezésből folyó kedvezmény azonban nem illeti meg azt a menekültet, akiről alaposan feltehető, hogy veszélyezteti annak az országnak biztonságát, amelynek területén van, vagy aki, mivel különösen súlyos bűncselekményért jogerősen elítélték, veszélyt jelent az illető ország lakosságára nézve.

Alapelvek II.

2.) A család egységének az elve

Ha a család egyik tagja menekült, akkor a menekült státuszt ki kell terjeszteni legalább a család legközvetlenebb körére (házastárs, kiskorú gyermek). A nemzeti jog ennél többet is adhat.

3.) A diszkrimináció tilalmának elve

Nem szabad a menekülők között indokolatlan különbséget tenni.

A menekültügy nem lehet haszonelvű. Vannak kizáró okok (pl. háborús bűntett, súlyos köztörvényes bcs.), de nem lehet annak alapján kizárni, hogy pl. beteg, vagy más etnikumhoz tartozik.

Tartós megoldások

```
graph TD; A[Tartós megoldások] --- B[Önkéntes hazatérés]; A --- C[Integrálódás]; A --- D[Továbbtelepülés];
```

Önkéntes
hazatérés

Integrálódás

Tovább-
település

Önkéntes hazatérés (visszatérés)

Leginkább kedvelt megoldás

Etatista megközelítés: eszköz, hogy eltávolítsák
liberális: legjobb a menekültnek (valóban?)

(D.Joly: Rubicon/Odysseus – típus)

Kérdések:

Viszony az üldözési ok megszűnéséhez

(Ld. Pl. Hathaway, The Rights of refugees under i.l., 917-963)

Egyedül vagy szervezeten

Előfeltételek:

Biztonság és emberi méltóság megőrzése

Informáltság

Az esély arra, hogy otthon új életet kezdhessen

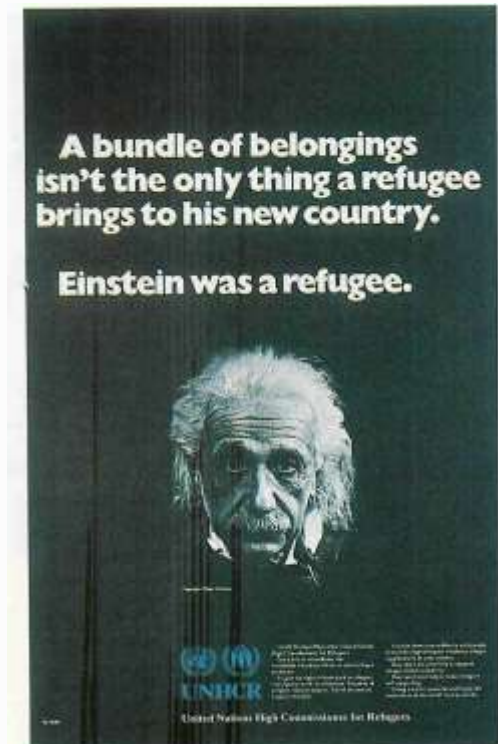
Visszailleszkedés a helyi közösségbe (feszültség
azok között, akik elmenekültek és akik kitartottak)

*Lásd még UNHCR, 'Handbook Voluntary Repatriation: International Protection', 1996,
Handbook for Repatriation and Reintegration Activities, UNHCR, 2004*

Integráció

A menekült és a befogadó társadalom közti kapcsolat mátrixa

Integráció	Izoláció
Asszimiláció	Szegregáció

Továbbtelepülés

Hosszú gyakorlat, még mindig létezik (Kanada, US, Ausztrália, Új-Zéland, Norvégia, Írország fogad be)

Kettős értelmezés: szolidaritás vagy teher-áthelyezés

Lehet, hogy ez az egyetlen alternatíva (pl. amikor az államok fenntartják a földrajzi korlátozást, mint Törökország)

1994 – 2003 átlag: 26 700 ember*

EU áttelepítés (resettlement) 20 000 fő a terv 2015-2016-ban

Dilemma: régiókon belül vagy kontinenseken között?

AZ 1951. ÉVI GENFI EGYEZMÉNY LEGFŐBB RENDELKEZÉSEI

A Genfi Egyezmény elemzése

Az 1951. évi egyezmény és az 1967. évi jegyzőkönyv

(Előttörténet, részesek, ld. www.unhcr.org és www.refworld.org.)

Menekült csak az lehet, aki a saját országán kívül tartózkodik

Az igazi kérdés nem az, üldözték-e a menekültöt mielőtt eljött, hanem az, mi történne, ha visszaküldenék?

A jól megalapozott félelem

A jól megalapozott félelem – egy lehetséges jövőbeni esemény (az üldöztetés) bekövetkezési valószínűségének a megítélése

A valószínűség elképzelehető szintjei (bizonyítási fokok)

~~Nincs ésszerű kétség
(Beyond reasonable doubt)~~

~~Valószínű (inkább
bekövetkezik, mint
nem)
(Balance of probabilities)~~

Ésszerű lehetőség
(Reasonable chance)

„Egyszerűen nincsen helye az Egyesült Nemzetek definíciójában annak, hogy megállapítsuk, hogy ha egy kérelmezőnek csak 10% esélye van arra, hogy lelőjék, megkínózzák, vagy máshogyan üldözzék, akkor nem jól megalapozott a félelme...Ahogy arra a Stevic ügyben rámutattunk, a jól megalapozott félelem standardjának mértéktartó értelmezése azt mutatja, hogy amennyiben az objektív helyzetet bizonyíték támasztja alá, akkor nem kell azt kimutatni, hogy a helyzet valószínűleg üldöztetésre vezet, elég azt kimutatni, hogy az üldöztetés ésszerű lehetősége fennáll.” INS v. CARDOZA-FONSECA, 480 U.S. 421 (1987), p. 7

A Genfi Egyezmény elemzése „Megalapozott a félelme”

A „jól megalapozott félelem” fogalma

Nem az hogy :” biztosan üldözni fogják...”

Nem az hogy: „valószínű, hogy üldözni fogják”

Hanem, az hogy: „Ésszerű lehetőség áll fenn arra,
hogy üldözni fogják”

JÓL MEGALAPOZOTT FÉLELEM - BIZONYÍTÉK

Szavahihetőség

Szavahihetőség (Credibility)

A menedékkereső beszámolója („valószínű, hihető, őszinte”)
plausible, credible, frank

A meghallgató téves előfeltevései

A fordító szerepe

Az ellentmondásosság lehetséges okai

- kultúrák közötti különbségek
- PTSD
- Különleges igényekkel rendelkező csoportok (kínzás áldozatai, nők, kiskorúak, mások)

Benefit of the doubt (Kétely esetén javára dönteni)

R
E
M
E
M
B
E
R
!

See: G.Noll ed.: Proof, Evidentiary Assessment
and Credibility in Asylum procedures,
Martinus Nijhoff, Leiden, 2005

Jól megalapozott félelem – bizonyítás – származási ország információ

(Country of origin information, COI)

A források megbízhatósága

- UNHCR (*Refworld!*)
- Nemzetközi NGO-k
- ENSZ (és regionális) emberi jogi testületek
- Nemzeti, kormányzati jelentések

(De, lásd Loucaides bíró különvéleményét a Said v Netherlands, ECHR, 2005 ügyben)

web-alapú - www.ecoi.net

A COI-ra vonatkozó követelmények

Az országinformáció jogi relevanciája

A jogkérdésre vonatkozó tény, amely megerősíti vagy cáfolja az üldöztetés/sérelem veszélyét

Megebízhatóság és a források kiegyensúlyozottsága

Tárgyilagos, pártatlan, sokféle

Szabatos és naprakész

Időszerű és torzítatlan

Átláthatóság és visszakereshetőség

Forrás megadása, fordítás ellenőrizhetősége

Az információhoz hozzáférés –"fegyveregyenlőség" – bizalmas információk (pl. terrorizmus)

Mi az üldöz(tet)és? Definíció(k)

J. Hathaway: „Az üldöztetést az alapvető emberi jogok olyan folyamatos vagy rendszeres megsértéseként lehet meghatározni, amely az állami védelem megghiúsulását tanúsítja.”*

G. Goodwin-Gill: „Üldöztetést eredményez, ha a kérdéses intézkedések olyan mértékben sértik [a menekülők védett] érdekeit és az emberi lény integritását és bennerejlő méltóságát, amely mértéket elfogadhatatlannak tartanak az érvényes nemzetközi követelményekkel összevetve avagy a menedékjog illetve a menekült státusz elbírálásáért felelős államban érvényesülő magasabb követelményekhez viszonyítva.”**

*James Hathaway: *The Law of Refugee Status*
1991, 104-105 old

***The Refugee in International Law*, 2. kiad. 1996, 77.old

Ki az üldöző?

A menekültügy **történetisége** - Szovjetunió, náci Németország, új kommunista rendszerek Kelet Európában, autoriter rezsimek a többi földrészen – az állami (titkos)szolgálatok, szervek üldöznek

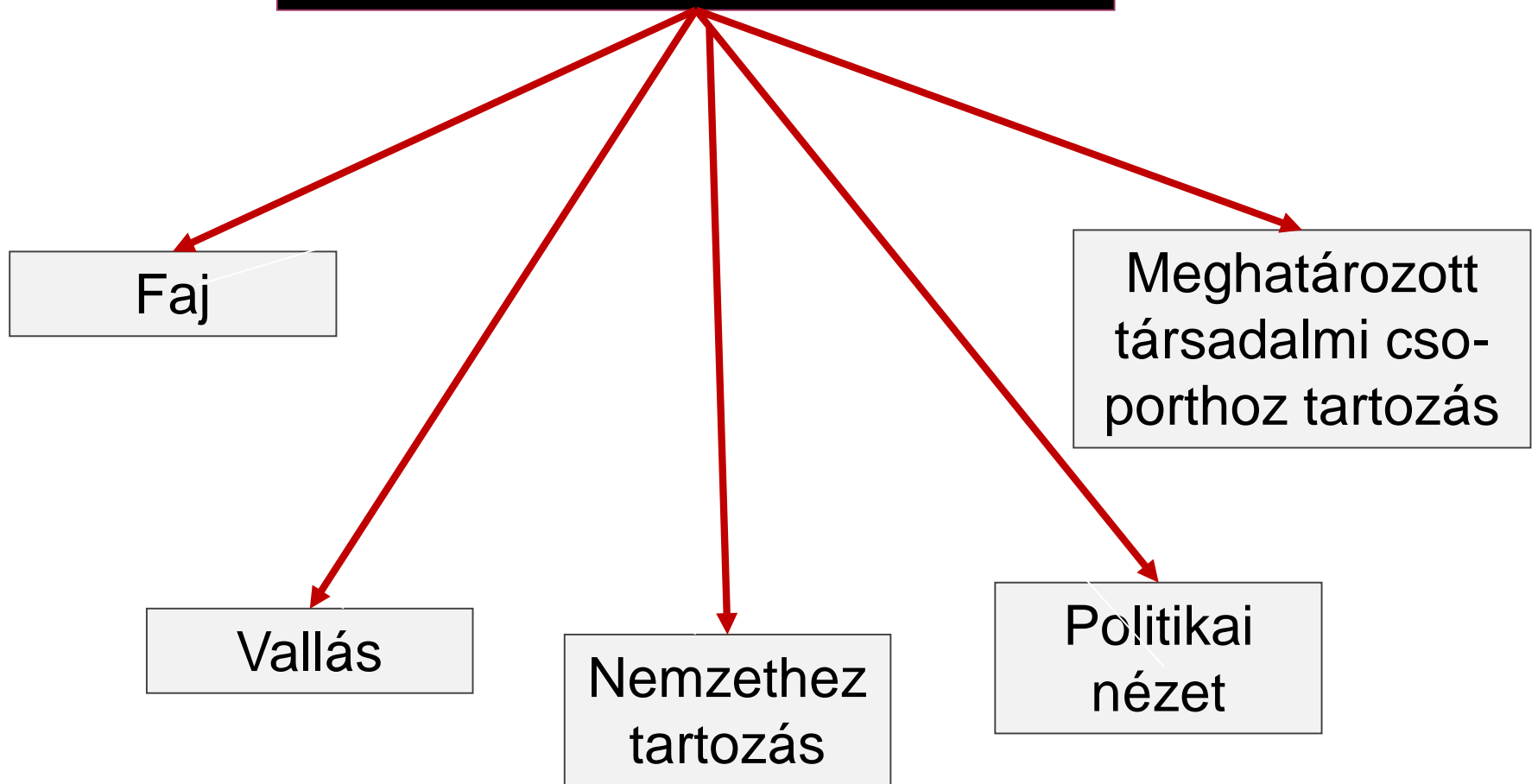
A **nem állami szereplők** előretörése

„új törzsiség”, nacionalizmus, vallásháborúk

polgárháborús helyzetek felkelő oldali szereplői (pl. Latin Amerikában!)

domináns csoport saját kisebbsége ellen fordul („meghatározott társadalmi csoport” tagjai ellen)

Az üldöztetés öt oka

A faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről

New Yorkban 1965. december 21-én elfogadott nemzetközi egyezmény

1. Ezen egyezmény szövegében a „faji megkülönböztetés” kifejezés minden olyan különbségtételt, kizárást, megszorítást vagy előnyben részesítést jelent, amelynek alapja **a faj, a szín, a leszármazás, a nemzetiségi vagy etnikai származás**, és amelynek célja vagy eredménye politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális téren vagy a közélet bármely más terén az emberi jogok és alapvető szabadságjogok elismerésének, egyenrangú élvezetének vagy gyakorlásának megsemmisítése vagy csorbítása.

Kézikönyv, § 68: Legszélesebb értelemben, beleértve az etnikai csoportokat

Vallás – UNHCR Guidelines (Irányelvek) 2004

51 Genf, *Travaux préparatoires* – nem kísérik meg a meghatározását.

Magába foglalja a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságát, ahogyan azt az emberi jogi okmányok kifejezik

Jelenthet

- a) vallást, mint hitrendszert (beleértve a hit tagadását);
- b) vallást, mint identitást;
- c) vallást, mint életmódot.

“**hit (belief)**”, = teista, nem-teista és ateista hitek. Az istenire vagy a végső valóságra vagy az emberiség spirituális rendeltetésére vonatkozó meggyőződés vagy azzal kapcsolatos érték.

A kérelmezőket a környezetük eretneknek, hitehagyottnak, szakadárnak, pogánynak vagy babonásnak tekintheti.

Az “**identitás**” kevésbé a teológiai tételekről szól, inkább egy közösséghez tartozásról, amely közösséget az közös hit, rítusok, hagyományok vagy etnicitás, nemzetiséghez tartozás vagy leszármazás tart össze

Az “**életmód**” = a világhoz való viszonyulás része vagy egésze. Megkülönböztető ruházat viselése, bizonyos vallásos gyakorlatok megtartása, beleértve a vallási ünnepek tartását és az étkezési előírások tiszteletét.

A hit és az identitás őszintén vallott mivolta, illetve az életmód gyakorlásának belülről fakadó mivolta nem központi kérdés – elég az, hogy az üldözött az adott vallást, hitet vagy gyakorlatot tulajdonítja az egyénnek vagy csoportjának.

Nemzethez (nemzetiséghez) tartozás (Nationality)

Magába foglalja az etnikai és a nyelvi csoportokat, egybeeshet kisebbségekkel vagy hontalanok csoportjával

Politikai nézet

Nem: aktivitás!

Őszintén vallott - neki tulajdonított

A kormányzat (az üldöző hatalom)

- valószínűleg értesülni fog róla
- valószínűleg nem fogja túrni

Témák: Republikflucht, dezertálás, lelkiismereti okból szolgálatmegtagadás, a menekült státuszból kizárás esetei

Meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás

Kézikönyv § 77 “Egy `meghatározott társadalmi csoport` rendszerint hasonló háttérű, viselkedésű vagy társadalmi státuszú személyeket foglal magába”

A csoport meghatározásának két módja

A) A csoport védendő jellemzői

Meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás

B/ *Társadalmi érzékelés*: a társadalom úgy érzékeli, hogy ez egy elkülönült (azonosíthat) csoport

Fő kérdés elég valamelyik, vagy mindkettő kell

UNHCR 2002*:
irányelv

Egymás alternatívái
(konjunktív)

EU Kvalifikációs

Mindkettő kell

Az üldöztetés önmagában nem hoz létre csoportot (de lehet jele annak, hogy a társadalom csoportként érzékeli az üldözötteket)

A csoport bizonyos tagjai mentesek lehetnek az üldöztetéstől

A csoport-kohézió nem követelmény (nem kell ismerniük egymást sem tudniuk egymásról)

* Guidelines on International Protection, Membership of a Particular Social Group

A MENEKÜLTEK JOGAI

A jogok rendszere

	Simple presence	Lawful presence	Lawful residence
The same treatment (or at least as favourable /AF/) as is accorded to nationals (S)	4 § Religious freedom (AF) 20 § Rationing (S) 21 § (1) Elementary education (S) 29 § Fiscal charges (S)		14 § Artistic rights and industrial property 16 §(2) Access to courts (legal assistance, etc.) 23 § Public relief and assistance 24 § Labour legislation and social security
The most favourable treatment accorded to nationals of a foreign country, in the same circumstances			15 § Right of (non-political and non-profit-making) associations 17 § Right to engage in wage-earning employment
Treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally	7 § (1) /sets as general standard/ 13 § Movable and immovable property 22 § (2) Non-elementary (higher) education	18 § Self-employment 26 § Freedom of movement within the country	19 § Liberal professions 21 § Housing
In countries other than that in which he has his habitual residence, the treatment granted to a national of the country of his habitual residence	14 § Artistic rights and industrial property 16 §(3) Access to courts (legal assistance, etc.)		
General	2 § Conformity to law of asylum country 3 § Non-discrimination	32 § shall not expel a refugee national ↔	25 § Administrative assistance
Obligations	27 § Identity papers 33 § Non – refoulement ↔ danger to security or crime – to community	security or public order ↘	28 § Travel document

Kizárás az egyezmény alkalmazásából

Az Egyezmény rendelkezései nem alkalmazhatók az olyan személyre, akiről **alapos okkal feltételezhető**, hogy

- a) **Béke elleni, háborús-, vagy emberiség elleni**, az ilyen bűncselekményekről rendelkező nemzetközi okmányokban meghatározott bűncselekményt követett el;
- b) A menedéket nyújtó országon kívül, az országba menekülteként történő **befogadását megelőzően súlyos, nem politikai bűncselekményt követett el**;
- c) Az **Egyesült Nemzetek céljaiba és elveibe ütköző** cselekményekben bűnös.

A menekült státusz megszűnése

Megszűnik az Egyezmény alkalmazhatósága az A. rész rendelkezéseinek hatálya alá tartozó olyan személy esetén, aki:

- (1) Önkéntesen ismét **igénybe vette állampolgársága szerinti ország védelmét**; vagy
- (2) Elvesztett **állampolgárságát** önkéntesen **visszaszerezte**, vagy
- (3) **Új állampolgárságot szerzett** és élvezi az új állampolgársága szerinti ország védelmét, vagy
- (4) Önkéntesen **visszatelepült** abba az országba, amelyet elhagyott, vagy amelyen kívül tartózkodott az üldözéstől való félelmében; vagy
- (5) Már nem utasíthatja el állampolgársága szerinti országa védelmének igénybevételét, mivel **megszűntek azok a körülmények, amelyek alapján őt menekültként elismerték**;

Köszönöm a figyelmüket!

Nagy Boldizsár
www.nagyboldizsar.hu
nagyboldi@ajk.elte.hu